Riigil tuleb seista pinna- ja põhjavee hea seisundi eest

8. oktoober 2018

Riigikohus jättis tänase lahendiga jõusse Keskkonnaameti korralduse, millega keelduti vee erikasutusloa andmisest hüdroenergia tootmiseks endise Kunda tsemendivabriku paisul.

Vaidluse all olnud Keskkonnaameti 5. veebruari 2016. a korraldusega jäeti AS Generaatori hüdroenergia tootmiseks esitatud vee erikasutusloa taotlus rahuldamata. Keskkonnaamet keeldus loa andmisest põhjusel, et hüdroenergia tootmine ei võimalda täita õigusaktidest tulenevat kohustust parandada Kunda jõe keskkonnaseisundit ning see kahjustaks Natura alal paiknevate kalade elutingimusi.

Keskkonnaamet oli teinud otsuse ilma keskkonnamõju hindamise tulemusi ära ootamata, kui loa taotleja ei olnud järginud talle antud tähtaega nõuetekohase keskkonnamõju hindamise aruande esitamiseks. Riigikohus leidis, et kui asjaolud on piisavalt selged, võib keskkonnaloa andmisest keelduda ka ilma keskkonnamõju hindamise menetlust lõpule viimata. Keskkonnamõju hindamine on teatud juhtudel kohustuslik eeldus vaid loa andmisele, mitte aga sellest keeldumisele.

Riigikohus selgitas, et veeseaduses ja veemajanduskavas seatud Euroopa Liidu õigusest tulenev eesmärk saavutada teatud tähtajaks pinna- ja põhjavee hea seisund on riigile siduv kohustus, mille alusel saab keelduda ka eraisikule vee erikasutusloa andmisest. Erandeid sellest kohustusest saab teha ainult ülekaaluka avaliku huvi korral. Muu hulgas kaaluti praegusel juhul olulise avaliku huvina muinsuskaitset, kuna ajalooline paisu kompleks on muinsuskaitse all. Hüdroenergia tootmise vastu konkreetsel paisul sellist avalikku huvi ei esinenud.

Ka Natura alal kaitstavate kalaliikide (sh võldas, jõesilm, lõhe) elupaigale avaldatava negatiivse mõju tõttu saanuks hüdroenergia tootmiseks loa anda ainult olulise avaliku huvi esinemise ja alternatiivide puudumise korral. Siingi nõustus Riigikohus Keskkonnaameti hinnanguga, et need eeldused täidetud ei olnud.

Lisaks selgitas Riigikohus, et paisutamine on loakohustuslik tegevus ning vee erikasutusloa menetlusega venitamine või korduvate taotluste esitamine ei anna isikule õigust loata paisutamiseks. Ka vee erikasutusloa menetluse kestel on Keskkonnainspektsioonil õigus teha isikule ettekirjutus loata paisu lammutamiseks.

OTSUS 3-16-478 [1]

Merje Talvik
Kommunikatsioonijuht
Riigikohus
7309042; 5333 9846
merje [dot] talvik@riigikohus [dot] ee

Allikas URL: https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/riigil-tuleb-seista-pinna-ja-pohjavee-hea-seisundi-eest

Lingid
[1] https://www.riigikohus.ee/et/lahendid/?asjaNr=3-16-478/44